

Kľúčové slová: uznesenie o vedení konania; neprípustnosť kasačnej sťažnosti

Prejudikatúra: 7 Sžr 78/2016

Vzťah k právnej úprave: § 32 ods. 3 písm. a), § 33, § 439 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku

Právna veta

- I. V prípade uznesenia, ktorým sa podľa § 33 Správneho súdneho poriadku do konania pribrali ďalší účastníci konania vymedzení v ustanovení § 32 ods. 3 písm. a) Správneho súdneho poriadku (účastníci prevzatí z administratívneho konania), a v prípade uznesenia o ustanovení spoločného zástupcu podľa § 52 Správneho súdneho poriadku, ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania. Proti takému uzneseniu kasačná sťažnosť nie je prípustná podľa § 439 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku.**
- II. Nesprávne poučenie správneho súdu o prípustnosti kasačnej sťažnosti nezakladá jej prípustnosť.**

[uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžrk 1/2020 z 30. septembra 2021: predsedníčka senátu JUDr. Petra Príbelská, PhD., sudcovia JUDr. Anita Filová (sudkyňa spravodajkyňa) a JUDr. Juraj Vališ, LL.M.]

Vymedzenie veci

Priebeh administratívneho konania a správneho súdneho konania

1. Katastrálny orgán I. stupňa a žalovaný nevyhoveli v tejto veci návrhu žalobcu 2/ na opravu chyby v katastrálnom operáte. Išlo o to, že v návrhu špecifikovaná nehnuteľnosť bola na podklade predložených záznamových titulov podľa názoru oboch žalobcov nesprávne zapísaná v katastri nehnuteľností ako vlastníctvo jednotlivých urbárskych podielnikov žalobcu 1), a nie ako vlastníctvo žalobcu 1/ samotného.

2. 23. júna 2015 podali proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného žalobu, ktorú Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 20 S 133/2015-61 z 9. februára 2016 zamietol.

3. Na odvolanie oboch žalobcov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Sžr/78/2016 z 25. januára 2018 uvedený rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nevyjadril k podstate veci, ale uzavrel, že krajský súd nekonal so správne ustáleným okruhom účastníkom. Uložil mu konať s urbárskymi podielníkmi žalobcu 1), ktorí boli účastníkmi administratívneho konania pred katastrálnymi orgánmi, a v ktorých prospech svedčí doterajší zápis na príslušnom liste vlastníctva.

4. Napadnutým uznesením krajský súd výrokom I pribral do konania spolu 459 účastníkov v tomto výroku vymedzených, výrokom II ustanovil podľa § 52 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny

poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“ alebo „*Správny súdny poriadok*“) spoločného zástupcu ďalším účastníkom konania 1/ až 431/, a výrokom III rozhodol, že vo vzťahu k ďalším účastníkom konania 432/ až 459/ ako neznámym vlastníkom bude konať so Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdková cesta 36, 817 15 Bratislava, ako s ich zákonným zástupcom. Súčasne ich poučil, že proti výroku I a II napádaného uznesenia je prípustná kasačná sťažnosť.

5. 11. marca 2019 podali ďalší účastníci konania v 52., 69., 86., 88., 92., 113., 116., 155., 191., 286., 289., 316. a 341. rade prostredníctvom právneho zástupcu, ktorého okrem iného splnomocnili na zastupovanie nielen v rámci kasačného konania, ale aj v rámci správneho súdneho konania pred krajským súdom, proti výrokom I a II napadnutého uznesenia kasačnú sťažnosť.

6. Uznesením č. k. 20S/133/2015-941 z 9. júna 2020 krajský súd zastavil konanie vo vzťahu k niektorým ďalším účastníkom konania a rozhodol o procesnom nástupníctve po iných ďalších účastníkoch konania.

Argumentácia účastníkov konania

7. Sťažovatelia zakladajú svoju kasačnú sťažnosť na jedinom dôvode. Namietajú porušenie spravodlivého procesu [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP].

8. Nesúhlasia so svojím účastníctvom v konaní, lebo nesúhlasia s nakladaním s majetkom urbáru. Poukazujú aj na to, že účastníctvo v konaní tak veľkého počtu osôb sa neustále vyvíja. Namietajú, že im nemohla byť za spoločného zástupcu ustanovená osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie. Pre tieto dôvody navrhujú sťažovatelia kasačnému súdu, aby bolo napadnuté uznesenie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

9. Obaja žalobcovia sa vyjadrili v podaní doručenom 25. júna 2020 tak, že kasačná sťažnosť je neprípustná, pretože smeruje proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania. Inak ju nepovažovali za dôvodnú. Spoločný zástupca vo vyjadrení doručenom 26. júna 2020 považoval kasačnú sťažnosť za nedôvodnú, osobitne argumentoval, že nemusí mať právnické vzdelanie. Žalovaný ani Slovenský pozemkový fond sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadrili.

Z odôvodnenia rozhodnutia

Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „*Najvyšší správny súd*“) konajúci ako súd kasačný musí, po preskúmaní napadnutého uznesenia skonštatovať, že táto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť neprípustná, a to s odkazom na ustanovenie § 459 písm. c) v spojení s § 439 ods. 2 písm. a) SSP, nakoľko smeruje proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania. S poukazom na uvedené kasačnú sťažnosť ako neprípustnú odmietol.

12. Najvyšší správny súd má za to, že aby mohlo byť uznesenie považované na účely posúdenia prípustnosti kasačného prieskumu za také, ktoré upravuje vedenie konania, musí spĺňať nasledujúce znaky (napr. uznesenie Najvyššieho súdu z 15. júla 2010 sp. zn. 5Cdo/101/2010, s. 4, keďže právna úprava otázky uznesení upravujúcich vedenia konania v civilnom procese a súčasnom správnom súdnom procese bola totožná).

13. V prvom rade, takým uznesením nesmie byť rozhodované vo veci samej, ani sa ním nesmie končiť konanie. Upravujú sa ním len otázky, ktoré vznikajú a na ktoré je potrebné reagovať počas prebiehajúceho konania. V druhom rade, také uznesenia musia riešiť otázky vývoja, smerovania či organizácie konania pred súdom. Krajský súd si nimi napr. ušľachťuje, ako má konať, kedy má konať, čo je predmetom jeho konania, a s kým má konať. V treťom rade, v prípade uznesenia o vedení konania musí byť zjavné, že ho právna úprava súdu umožňuje vzhľadom na momentálne potreby alebo okolnosti konania modifikovať pre zmenu skutkových či právnych okolností alebo aj pre zmenu vlastného názoru (§ 150 ods. 2 SSP). Vo štvrtom rade, uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, nesmie byť spôsobilé podstatnejším spôsobom negatívne zasahovať do právnej sféry dotknutého účastníka konania.

14. Účelom vylúčenia prípustnosti kasačnej sťažnosti proti uzneseniam, ktorými sa upravuje vedenie konania, je zabezpečiť rýchly a hospodárny priebeh konania pred krajským súdom tým, že konanie nebude brzdené aj opakovaným preskúmaním jednotlivých procesných krokov správneho súdu pred rozhodnutím vo veci samej resp. pred rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Navyše, ako vyplýva z ustanovenia § 150 ods. 2 SSP uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, nie je správny súd viazaný, to znamená, že ho môže kedykoľvek zrušiť.

15. Vo vzťahu k prípustnosti kasačnej sťažnosti proti uzneseniu o pribratí ďalších účastníkov konania podľa § 32 ods. 3 písm. a) SSP (výrok 1. napadnutého uznesenia) postupom podľa § 33 SSP kasačný súd predovšetkým poukazuje na účel takéhoto uznesenia, ktorý jednoznačne podporuje záver, že ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania. V podstate pribratie ďalších účastníkov konania (§ 32 ods. 3 písm. a) SSP), je iba realizáciou bezpodmienečného zákonného príkazu a to prenesenie účastníkov administratívneho konania do správneho súdneho konania, pričom samotné pribratie ďalších účastníkov konania nemôže predstavovať zásah do ich práv. Práve naopak, toto pribratie sleduje ochranu ich práv, pretože im umožňuje vplývať svojím účastníctvom na priebeh a výsledok správneho súdneho konania, ktoré nadväzuje na administratívne konanie, kde boli účastníkmi a kde sa rozhodovalo o ich právnej pozícii, a ktorého výsledok môže byť správnym súdom menený aj v ich neprospech. Absencia zásahu do ich práv je ďalej podložená aj tou skutočnosťou, že ďalší účastník konania sa môže svojho účastníctva v správnom súdnom konaní vzdať, a to postupom podľa § 32 ods. 4 SSP, podľa ktorého „[účastníci prevzatí z administratívneho konania] sa môžu svojho účastníctva v konaní pred správnym súdom výslovne vzdať ústne do zápisnice na pojednávaní alebo písomne s osvedčením pravosti podpisu alebo zaručeným elektronickým podpisom.“, o ktorej možnosti má krajský súd pribratých účastníkov konania poučiť. Taktiež je potrebné si v danej veci uvedomiť, že krajský súd vydal napadnuté uznesenie z dôvodu, že bol viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky obsiahnutým v uznesení sp. zn. 7Sžr/78/2016 z 25. januára 2018. S poukazom na uvedené kasačný súd uzatvára, že uznesenie krajského súdu, ktorým sa podľa § 33 SSP do konania pribrali ďalší účastníci konania vymedzení v ustanovení § 32 ods. 3 písm. a) SSP, je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, proti ktorému kasačná sťažnosť nie je prípustná. Na tomto závere nemôže zmeniť nič ani nesprávne poučenie o prípustnosti kasačnej sťažnosti zo strany krajského súdu.

16. Najvyšší správny súd sa ďalej zaoberal prípustnosťou kasačnej sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bol ďalším účastníkom konania ustanovený spoločný zástupca podľa § 52 SSP. V tejto súvislosti Najvyšší správny súd konštatuje, že kritériá 1/ až 4/ opísané vyššie (bod 13) sú aj v prípade tohto uznesenia naplnené. Je potrebné si uvedomiť samotný účel ustanovenia spoločného zástupcu v danom konaní, ktorým je predovšetkým hospodárnosť a rýchlosť konania, v istom administratívnom slova zmysle (napr. odstránením požiadavky doručovať dokumenty veľkému počtu osôb), a teda nie zbaviť účastníkov konania ich účastníctva či ich možnosti vplývať na priebeh a výsledok súdneho konania. Ďalší účastníci konania, aj napriek ustanoveniu spoločného zástupcu, môžu napríklad naďalej nazerať

do spisu, spoločný zástupca nemôže ukončiť konanie na krajskom súde proti vôli účastníkov konania a podobne. Platí tiež, že ustanovenie spoločného zástupcu nie je zákonnou prekážkou k tomu, aby sa ďalší účastníci konania dali zastúpiť, či už advokátom (tak ako sa to stalo aj v danom prípade) alebo im blízkou osobou, ktorá však musí disponovať vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 51 ods. 2 SSP), pričom v takomto prípade má zastúpenie ďalšieho účastníka konania advokátom alebo blízkou osobou prednosť, čo znamená, že aj napriek ustanoveniu spoločného zástupcu podľa § 52 SSP, bude tento účastník konania zastúpený svojim právnym zástupcom. Tiež je potrebné zdôrazniť, že uznesenie o ustanovení spoločného zástupcu nie je spôsobilé zasahovať do práv ustanoveného zástupcu, pretože správny súd môže za spoločného zástupcu ustanoviť len takú osobu, ktorá s tým súhlasí, ktorá situácia nastala aj v danom prípade, pričom Správny súdny poriadok okrem tejto podmienky neurčuje žiadne iné kritéria k osobe spoločného zástupcu, ako napríklad právnické vzdelanie. Navyše, keďže ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania a teda ním správny súd nie je viazaný (§ 150 ods. 2 SSP) môže spoločného zástupcu v odôvodnených prípadoch na návrh, ale aj bez návrhu za súčasného zrušenia predchádzajúceho uznesenia zmeniť respektíve toto uznesenie kedykoľvek zrušiť. S poukazom na uvedené kasačný súd musí rovnako aj vo vzťahu k uzneseniu o ustanovení spoločného zástupcu (§ 52 SSP) skonštatovať, že ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania. Preto kasačná sťažnosť, rovnako prípustná nie je [§ 439 ods. 2 písm. a) SSP].

17. S poukazom na vyššie uvedené dôvody Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť ako neprípustnú odmietol [§ 459 písm. c) SSP s poukazom na § 439 ods. 2 písm. a) SSP].